

AURAJOEN SYVYYSKARTTA TURKU MARTINSILTA - HALISTENKOSKI

AURAJOKISÄÄTIÖ
AURAASTIFTELSEN
2002

AURAJOEN SYVYYSKARTTA
TURKU
MARTINSILTA - HALISTENKOSKI

SISÄLTÖ

JOHDANTO s.5

TYÖSELOSTUS s.7

LIITTEET s.9

AURAJOKISÄÄTTÖ
AURAASTIFTELSEN

AURAJOENSYVYYSKARTTA
TURKU
MARTINSILTA - HALISTENKOSKI
valokuvat: Navigeo Oy / Risto Penttinen,
Martti Komulainen
taitto: Laura Suhonen
paino: Lightpress Oy, Turku
AURAJOKISÄÄTTÖ 2002

LUONTOTILI
ÅLANDSBANKEN

Turun kaupunki YMPÄRISTÖNSUOJELUTOIMISTO

ESIPUHE

Aurajoki on keskeinen osa Turun kaupunkikuvaa ja osa laajempaa Aurajokilaakson valtakunnallisestikin arvokasta kulttuuri- ja kansallismaisemaa. Joen tervehdyttyä sekä jokeen liittyvän tiedotus-, valistus- ja kehittämistyön tuloksena kiinnostus jokeen ja sen virkistyskäyttöön on kasvanut.

Käsillä oleva Aurajoen syvyyskartta Turun Martinsillan ja Halistenkosken väliltä on osa Aurajoen virkistyskäytön kehittämistyötä. Työn tarkoituksena oli tuottaa luotettavaa tietoa Aurajoen syvyydestä ja pohjanmuodoista pienimuotoisen vesiliikenteen kehittämismahdollisuuksien selvittämiseksi. Syvyystieto palvelee myös kalastusta, melontaa ja joen muuta virkistyskäyttöä.

Selvityksen pohjana olevan luotaustyön suoritti insinööritoimisto Navigeo Oy. Hankkeen taloudellisena tukijana toimi Ålandsbanken, joka myönsi vuoden 2002 luontolibonustuottonsa Aurajokisäätiölle Aurajoen virkistyskäytön edistämiseen.

Raportin toimitti toiminnanjohtaja Martti Komulainen Aurajokisäätiöstä. Työryhmässä työskentelivät lisäksi ympäristötoimenjohtaja Mikko Jokinen Turun kaupungin ympäristönsuojelutoimistosta sekä Kalevi Kemi Navigeo Oy:stä.

Työryhmän puolesta, Turussa 9.8.2002

Martti Komulainen

Aurajokisäätiön toiminnanjohtaja

JOHDANTO

TAUSTAA

Aurajoki on historiallisesti merkittävä väylä ja keskeinen osa jokivarren kuntien identiteettiä. Turussa Aurajoen merkitys kaupunkikuvassa on hallitseva. Jokilaakso lukeutuu valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden joukkoon. Historia- ja maisemarvojen lisäksi jokeen liittyy huomattavia virkistyskäyttöarvoja.

Virkistyskäytön kehittäminen on noussut esiin joen tervehtyttyä. Aurajoki voidaan Turun osalta luokitella lievästi likaantuneeksi. Joinakin ajankohtina joku luokittelun pohjana olevista muuttujan arvoista saattaa laskea jokiveden tilan likaantuneeseen luokkaan. Myös sinilevien haitallisen runsasta esiintymistä on havaittu useina kuivina jaksoina kesäkuukausina. Leväesiintymät ovat yleistyneet 1990-luvun puolenvälin jälkeen¹.

Aurajoen virkistyskäytön kehittämiseksi on tehty määrätietoista työtä 1980-luvun lopusta saakka. Kehittämishankkeissa on mm.

parannettu melontaedellytyksiä ja perustettu kohteita virkistyskalastukseen. Aurajokeen liittyviä arvoja on lisäksi tuotu esiin erilaisten tiedotushankkeiden kautta.

Aurajoen kaupunkikuvallinen ja virkistysellinen arvo on noteerattu useissa yhteyksissä. Turun kaupunginjohtajan asettaman, Aurajoen kehittämistä pohtineen työryhmän mietinnössä² Aurajoen merkityksestä todetaan mietinnössä joen olevan koko Turun identiteetin keskeinen teema. Työryhmä luonnehti Halisista Tuomaansiltaan ulottuvaa jokiosuutta “levon ja virkistysjoeksi”, jonka ympäristöä tulisi hoitaa luonnonmukaisena viher- ja perinnemaisema-alueena.

Turun yleiskaavaehdotuksessa³ jokilaakson alue Turun keskustan yläpuolella on merkitty virkistysalueeksi, jonne kaavamääräyksen mukaisesti saa rakentaa virkistystoiminnan tiloja ja liikenneväyliä. Lisäksi kaavassa alue on varustettu merkinnällä “kulttuuri-

¹) Pajakko suull.

²) Kaupunginjohtajan asettama työryhmä (1994): Aurajoen kehittäminen. Turun kaupunki

³) Turun kaupunki (2000): Turun yleiskaava 2020. Luonnos. Turun kaupunki.

historiallisesti, kaupunkikuvallisesti, maisemallisesti tai luonnonoloiltaan arvokas alueen osa“. Jälkimmäinen kaavamerkintä tarkoittaa, että alueella tapahtuvat muutokset tulee tehdä sen ominaispiirteitä turmelematta. Myös Turun kaupunginvaltuuston v. 1997 hyväksymässä Turku-strategiassa on nostettu Aurajokivarren luonnon ja kulttuuriarvojen vaaliminen esiin osana Turun kaupungin kehittämistä kansainvälisenä Itämeren kulttuuri- ja kasvukeskuksena.

Kaupunginjohtajan vuonna 1994 asettaman työryhmän asettamista toimenpide-ehdotuksista osa on jo toteutunut: v. 1999 avattiin vanhaan myllykiinteistöön Halistenkoskelle Aurajoen opastuskeskus, joka toimii ulkoiluun, Aurajokeen, kalastukseen ja melontaan liittyvänä opastuspisteenä sekä kahviona ja kokoontumistilana mm. erilaisille yhdistyksille.

Aurajoen mahdollisuudet virkistystoiminnassa on vielä puutteellisesti hyödynnetty. Opasteet ja muu virkistystoimintaa palveleva infrastruktuuri on puutteellista. Virkistys-

kalastus on jossain määrin vakiinnuttanut asemansa, mutta senkin osalta on paljon kehitettävää. Kanoottien vuokraustoiminnan alettua Aurajoen opastuskeskuksessa paineita melontaedellytysten parantamiseen on myös tullut esiin. Kehittämistoiminnassa tulee huomioida em. alueen käyttäjäryhmien lisäksi myös muiden ulkoilijoiden ja kouluryhmien tarpeet. Kaikissa kehittämistoimissa tulee huomioida alueen kulttuurimaisema-arvot.

TYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Käsillä oleva Aurajoen syvyyskarttoitus Turun Martinsillan ja Halistenkosken välillä on osa Aurajoen virkistyskäytön kehittämistyötä Turussa. Selvitystyön tarkoituksena oli tuottaa tarkkaa tietoa Aurajoen syvyysoloista ja pohjanmuodoista pienimuotoisen vesiliikenteen mahdollisuuksien selvittämiseksi Turun Kirkkosillan yläpuolisella jokiosuudella. Tieto palvelee lisäksi melontaa, kalastusta ja muuta joen virkistyskäyttöä.

Syvyyskarttoitus tehtiin Aurajoella välillä Martinsilta- Halistenkoski huhtikuussa 2002.

TYÖSELOSTUS

Insinööritoimisto Navigeo Oy on suorittanut Aurajokisäätiön toimeksiannosta kaikuluotaustutkimuksia Aurajoessa välillä Martinsilta - Halinen ajalla 16.-19.04.2002.

1 Mittauskalusto

Tutkimukset paikannettiin DGPS-laitteistolla (Ashtech GBX-PRO DGPS-vastaanottimella, 12-kanavainen, yhdistettynä Meridata MD-300-järjestelmään).

DGPS-korjaussignaali vastaanotettiin Turun (404) maa-asemalta. Luotauslinjojen väli oli 10 metriä välillä Martinsilta - Tuomiokirkkosilta ja 5 metriä välillä Tuomiokirkkosilta - Halinen.

2 Koordinaatisto

Tutkimukset on sidottu KKKJ:ään ja Mw-2002-tasoon.

3 Luotausvene

Luotausveneinä olivat Silver Eagle "Pooki" ja SunBuster.

4 Vesiasteikko

Vesiasteikkona käytettiin Turun ja Föglön mareografeja.

5 Tulostus

Tutkimuskartat tulostettiin 1:1000 mittakaavassa.

6 Havainnot

Martinsilta - Auransilta

Uoman keskellä vesisyvyys vaihtelee välillä 2,8-4,5 metriä.

Tuomiokirkkosilta - Rautatiesilta

Uoman länsireunalla Multavierun kohdalla pintakiviä. Itäreunalla vesisyvyys vaihtelee välillä 1,2-3,9 metriä.

Auransilta - Tuomiokirkkosilta

Tuomiokirkkosillan alla havaittiin kaksi kiveä, joiden likimääräinen sijainti on esitetty piirustuksessa nro 5.

Vesisyvyys kivien yläpinnasta oli alle 1,0 metriä. Kivien muodostaman portin leveys on noin 6 metriä. Uoman keskellä vesisyvyys vaihtelee välillä 2,0-4,3 metriä.

Välillä Tuomaansilta - Rautatiesilta uoman länsireunalla vesisyvyys alle 1,0 metriä. Itäreunalla vastaavasti välillä 1,2- 1,8 metriä.

Rautatiesilta - Halinen

Sillan jälkeen noin 100 metriä pitkä kannas, jossa runsaasti kivikkoa. Vesisyvyys paikoin alle 1,0 metriä. Alue on esitetty piirustuksessa nro 6.

Kivikon jälkeen kulkukelpoinen uoma kulkee joen itäreunaa, jossa vesisyvyys vaihtelee välillä 1,1- 2,5 metriä. Länsireunalla paikoin jopa pintakiviä.

Halisten päässä on jälleen kivikkoa ja vesisyvyys alle 1,0 metriä. Kivikko on esitetty piirustuksessa nro 7.

7 Toimenpide-ehdotus

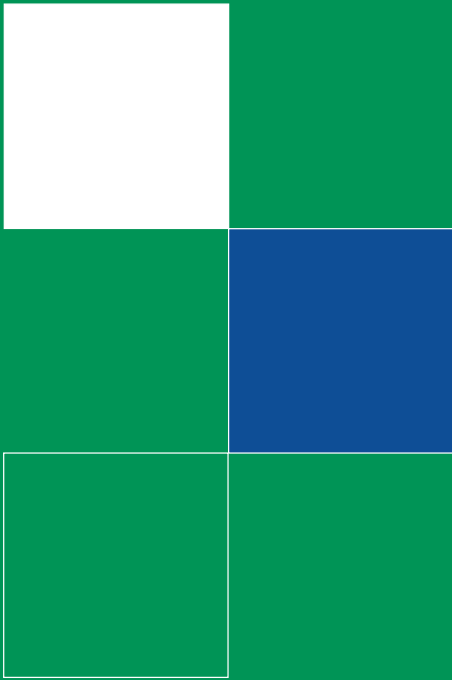
Tutkimusluotausten perusteella voidaan todeta, että Aurajokeen saadaan noin 10 metriä leveä ja 1.2 metriä syvä uoma mitattuna meriveden keskitasosta MW2005. Uomaa voidaan käyttää tällöin n. 0.8 metrin syvyyksellä uivilla vesiliikennevälineillä. Tämä vaatii kuitenkin kivien poistoa ainakin noin 120 metrin matkalla rautatiesillalta Halisiin päin. Samoin Halisissa ajatellun rantautumispaikan läheisyydessä on suoritettava kivien poistoa.

Kivien poistoa voidaan suorittaa tukijaloilla varustetulta ponttoonilta kaivinkoneella. Tällaista kalustoa on Turun seudulla vesirakennusurakoitsijoilla.

Turussa 12.08.2002

Insinööritoimisto Navigeo Oy

Kalevi Kemi, DI

Aurajokisäätiö
Valkkimyllynkuja 2
20540 Turku
(02) 262 3442
www.aurajoki.net

Turun kaupunki
YMPÄRISTÖNSUOJELUTOIMISTO